

Spreidingsplan basisonderwijs Sassenheim

gemeente Teylingen

Opdrachtgever	Gezamenlijke schoolbesturen en gemeenten in de Duin- en Bollenstreek
Opgesteld door	Folkert Jongsma en Marieke Stevering-Rutten
Kenmerk	U17418
Datum	26 januari 2018

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	3
1.1	Algemeen	3
1.2	Sassenheim	3
2	Situatiebeschrijving	4
2.1	Leerlingenontwikkeling 2011-2017	4
2.2	Resumé	6
3	Verwachte ontwikkelingen	7
3.1	Leerlingenprognoses 2018-2027	7
3.2	Normatieve ruimtevraag en -aanbod	7
3.2.1	Sassenheim West	8
3.2.2	Sassenheim Noord	8
3.2.3	Sassenheim Centrum/Oost	9
3.2.4	Sassenheim Zuid	10
3.3	Resumé	10
4	Visies schoolbesturen en gemeente	11
4.1	Sophia/PCPO	11
4.2	OBODB	11
4.3	Gemeente Teylingen	11
5	Scenario-ontwikkeling	12
5.1	Huisvestingsmogelijkheden fusieschool De Kinderburg-De Rank	12
5.2	Huisvestingsmogelijkheden Het Bolwerk	13
5.3	Uitwerking vraagstukken middels carrousel	15
6	Spreidingsplan Sassenheim	17
6.1	Conclusies	17
6.2	Aanbevelingen spreidingsplan	17
7	Bijlagen	18
	Bijlage 1: leerlingentellingen 2011-2017	19
	Bijlage 2: herkomst leerlingen	20
	Bijlage 3: voedingsgebieden scholen	21
	Bijlage 4: leerlingenprognoses 2018-2027	22

1 Aanleiding

1.1 Algemeen

In de regio Duin- en Bollenstreek is er op dorpsniveau behoefte aan een spreidingsplan waarmee de vraag naar en het aanbod van onderwijs voor korte en lange termijn beter in balans kunnen worden gebracht. Deze behoefte is in sommige dorpen ontstaan als gevolg van leerlingendaling en in andere dorpen als gevolg van groei. De deelnemende partijen kiezen ervoor om per dorp een plan te maken en om waar nodig de verbinding te maken met de dorpen in de nabije omgeving.

De schoolbesturen Sophia Stichting, Stichting PCPO en Stichting OBODB hebben met ondersteuning van de vijf gemeenten in de Duin- en Bollenstreek de bijzondere bekostiging procesbegeleiding leerlingen aangevraagd en toegekend gekregen. Met deze bijzondere bekostiging worden samenwerkende schoolbesturen en gemeenten in een regio in staat gesteld om onder leiding van een onafhankelijk procesbegeleider de effecten van leerlingen in kaart te brengen en aan te pakken. De procesbegeleider werkt niet alleen voor de aanvragende schoolbesturen, maar ook voor de overige schoolbesturen in deze regio.

1.2 Sassenheim

In de kern Sassenheim in de gemeente Teylingen staan 6 basisscholen met in totaal op dit moment 7 locaties. Sinds 2011 is het aantal leerlingen in het basisonderwijs afgenomen met 12%.

De afgelopen jaren hebben er reeds verschuivingen plaatsgevonden in de onderwijshuisvesting. Zo is in 2016 de dislocatie van De Rank aan de Diligence gesloten en is de school verder gegaan op de hoofdlocatie aan de Sint Antoniuslaan. OBS Het Bolwerk is de afgelopen drie jaar gegroeid en paste niet meer in het gebouw aan de Menneweg. Het bestuur heeft gevraagd om uitbreiding van de capaciteit van de school. Op de hoofdlocatie was dat niet mogelijk. De gemeente heeft besloten om het gebouw aan de Diligence voor drie schooljaren (2016/2017 tot en met 2018/2019) beschikbaar te stellen aan het bestuur om de groei van Het Bolwerk op te kunnen vangen. De termijn van drie jaar is overeengekomen met de andere schoolbesturen. Gedurende deze drie jaar moet blijken of er een permante uitbreiding van Het Bolwerk noodzakelijk is en vervolgens waar deze gevonden kan worden.

Op basis van het bovenstaande hebben de schoolbesturen en gemeente de volgende vraagstukken geformuleerd voor de kern Sassenheim

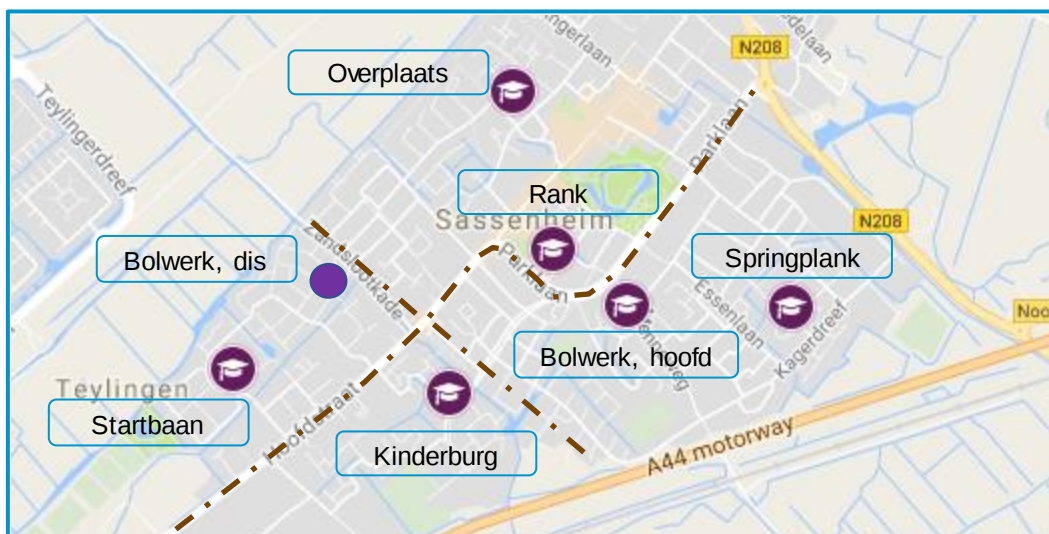
- Sophia/PCPO heeft aangegeven Basisschool De Rank en Basisschool De Kinderburg te willen fuseren. De gemeente wil hieraan meewerken en wil nieuwe huisvesting realiseren op de locatie Kinderburg, Knorrenburgerlaan;
- Het Bolwerk blijft ook de komende jaren groeien. Hiermee ontstaat de behoefte aan een permanente uitbreiding van de capaciteit van de school. Een gegeven is dat dit op de huidige locatie niet mogelijk is. De kavel waarop het gebouw staat is niet groot genoeg om de uitbreiding te realiseren.

2 Situatiebeschrijving

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie van het primair onderwijs in het dorp Sassenheim (gemeente Teylingen) beschreven.

In Sassenheim zijn zes scholen voor regulier basisonderwijs onder het bestuur van drie schoolbesturen gevestigd. De Sophia Stichting (hierna Sophia) heeft vier scholen, Stichting PCPO (hierna PCPO) heeft één school en Stichting OBODB (hierna OBODB) heeft ook één basisschool in het dorp.

De scholen zijn op onderstaande kaart en in onderstaande tabel weergegeven.

Het dorp is opgedeeld in vier kwadranten: Noord, Centrum/Oost, Zuid en West.

Scholen BO in Sassenheim			
School	Bestuur	Capaciteit*	Bouwjr (renov.)
De Overplaats	St. Sophia	1.449	1984 (2010)
De Springplank	St. Sophia	1.467	1971 (2015)
De Kinderburg	St. Sophia	1.306	1980
De Startbaan	St. Sophia	1.046	1988
Het Bolwerk (hoofdlocatie)	St. OBODB	1.071	1997
Het Bolwerk (dislocatie)	St. OBODB	963	1985
De Rank	St. PCPODB	1.118	2002

*) Formele onderwijscapaciteit o.b.v. BVO-bepaling volgens NEN 2580 (gemeente Teylingen)

Vier schoolgebouwen hebben de leeftijd van circa 30 jaar. Eén schoolgebouw is ouder dan 40 jaar. Twee van deze gebouwen, de gebouwen van De Overplaats en De Springplank, zijn gerenoveerd in 2010 en 2015.

De dislocatie van Het Bolwerk aan de Diligence in West betreft een tijdelijke locatie tot en met schooljaar 2018/2019.

Overige vormen van onderwijs

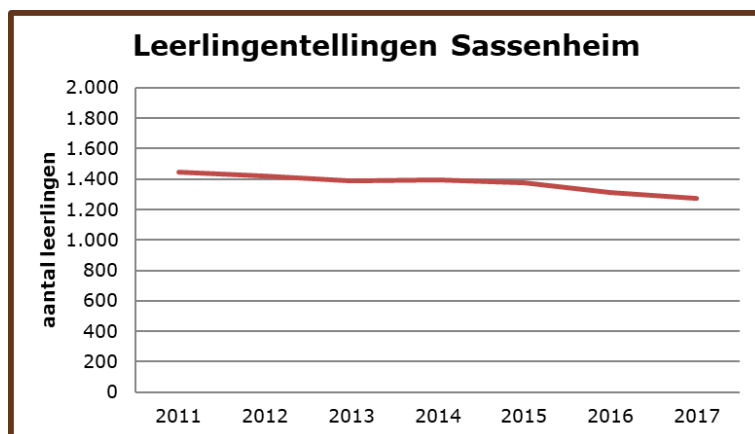
Naast het regulier basisonderwijs zijn er in Sassenheim ook andere vormen van onderwijs. In Sassenheim staat het Rijnlands Lyceum, een school voor voortgezet onderwijs voor mavo, havo en (tweetalig) vwo. In Sassenheim zijn ook twee scholen voor voortgezet speciaal onderwijs, namelijk het Vaart College en De Burcht.

2.1 Leerlingenontwikkeling 2011-2017

Het basisonderwijs in Sassenheim is de afgelopen jaren gedaald. In de periode 2011 tot en met 2017 is het leerlingenaantal op de basisscholen in Sassenheim gedaald met 12%.

Op de teldatum 1 oktober 2017 gingen er 1.274 leerlingen naar een school voor regulier basisonderwijs in Sassenheim.

In onderstaande grafiek is het verloop in de afgelopen jaren weergegeven.

In bijlage 1 is een tabel opgenomen met het aantal leerlingen per school en bestuur voor de jaren 2011 tot en met 2017.

Deelnamepercentages

In onderstaande tabel zijn de deelnamepercentages per school en per bestuur in de afgelopen zes jaren in beeld gebracht. Het deelnamepercentage geeft weer hoeveel procent van de in Sassenheim schoolgaande basisschoolleerlingen een bepaalde school bezoekt.

Deelnamepercentages basisscholen 2011-2017						%						
nr best.	naam bestuur	brin	naam school	woonplaats		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
40967	Sophia Stichting	10PW00	De Overplaats	SASSENHEIM		16%	16%	16%	17%	17%	18%	17%
40967	Sophia Stichting	11ER00	De Springplank	SASSENHEIM		18%	18%	18%	18%	18%	20%	20%
40967	Sophia Stichting	11QW00	De Kinderburg	SASSENHEIM		16%	17%	18%	17%	17%	19%	20%
40967	Sophia Stichting	21QV00	De Startbaan	SASSENHEIM		14%	14%	14%	14%	13%	13%	13%
subtotaal Sophia						64%	64%	66%	66%	66%	69%	70%
41362	St. OBO Duin- en Bollenstreek	05YE00	Het Bolwerk	SASSENHEIM		13%	13%	12%	14%	16%	18%	19%
41366	PCPO Duin- en Bollenstreek	10EO00	De Rank	SASSENHEIM		23%	23%	22%	20%	18%	13%	11%
Totaal Sassenheim						100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Uit de tabel blijkt dat in de deelnamepercentages op de scholen een verschuiving heeft plaatsgevonden in de periode 2011-2017. Het deelnamepercentage van Sophia is de afgelopen jaren met 6 procentpunt toegenomen naar 70%. Binnen het bestuur is alleen het deelnamepercentage op De Startbaan afgenomen, de overige scholen kenden een procentuele toename. Het Bolwerk van OBODB kent een toename van het deelnamepercentage met eveneens 6 procentpunt naar 19%. Het deelnamepercentage op De Rank van PCPO is afgenomen van 23% naar 11%. In bijlage 1 zijn de absolute aantallen af te lezen.

Leerlingenstromen

De schoolbesturen hebben aangegeven inzicht te willen in de leerlingenstromen in het gebied. De reden hiervoor kan zijn dat een bepaalde school veel leerlingen uit een andere kern of gemeente trekt.

Uit een analyse op basis van de postcodegegevens van DUO blijkt dat voor de meeste scholen geldt dat in 2016 circa 90% of meer van het totaal aantal leerlingen in

Sassenheim woont. Geen van de scholen trekt een groot aantal leerlingen uit andere kernen of gemeenten.

In bijlage 2 is een totaaloverzicht van de scholen in de gemeente Teylingen opgenomen wat betreft de herkomst van het aantal leerlingen per school op postcode- en gemeenteniveau.

Nader onderzoek waarbij gebruik is gemaakt van de cijfers en letters van de postcodes wijst uit dat de meeste scholen de leerlingen uit hun eigen wijk/kwadrant trekken. Dit geldt voor De Startbaan, De Overplaats, De Springplank en De Kinderburg. Het Bolwerk en De Rank trekken verspreid over het hele dorp leerlingen. Deze twee scholen zijn de enige in hun denominatie, respectievelijk openbaar en protestants-christelijk, in Sassenheim.

Voor Het Bolwerk geldt dat er een verschuiving heeft plaatsgevonden in het voedingsgebied in de afgelopen jaren. Sinds september 2016 maakt Het Bolwerk gebruik van een schoolgebouw aan de Diligence. Tot het voorjaar van 2016 was dit schoolgebouw in gebruik door De Rank. De grotere reikwijdte van het voedingsgebied van Het Bolwerk is al te zien vanaf 2015. Waar de school in 2014 het grootste deel van haar leerlingen nog uit het oostelijke en centrale gedeelte van het dorp haalde, komen er sinds 2015 ook meer leerlingen uit het westen van het dorp, voordat de dislocatie hier opende. Het is aannemelijk dat de aanwas op Het Bolwerk uit deze delen van Sassenheim niet slechts te maken heeft met de fysieke aanwezigheid in het gebied.

In bijlage 3 zijn de voedingsgebieden van de scholen op kaart toegevoegd.

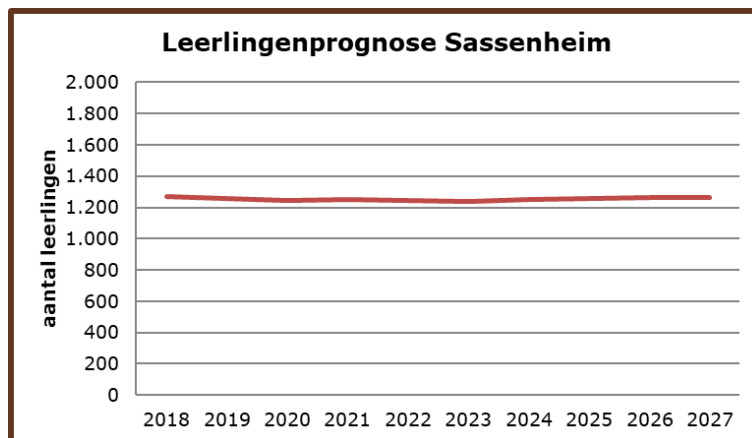
2.2 Resumé

- Sassenheim kende een dalende leerlingenontwikkeling in de periode 2011-2017.
- Deelnemingspercentage 2011-2017: PCPO daalde in deelnamepercentage en het percentage van OBODB en Sophia nam toe.
- De scholen trekken in 2016 met name kinderen uit de gemeente Teylingen en met name uit Sassenheim zelf (minimaal ca. 90%).
- De meeste scholen trekken leerlingen uit het kwadrant waar ze staan. Het Bolwerk en De Rank trekken uit een groter deel van het dorp leerlingen.

3 Verwachte ontwikkelingen

3.1 Leerlingenprognoses 2018-2027

De gemeente Teylingen heeft in 2017 leerlingenprognoses op laten stellen door Pronexus. In de onderstaande grafiek zijn de prognoses voor de basisscholen voor de jaren 2018 tot en met 2027 weergegeven. In deze periode wordt in Sassenheim een stabiel aantal leerlingen verwacht. Ten opzichte van het werkelijke aantal leerlingen op 1 oktober 2017 gaan de prognoses uit van een daling van 5 leerlingen naar een totaal van 1.265 in 2027. Ten opzichte van 2017 is dit een daling van 0,7%.

In bijlage 4 is de bijbehorende tabel opgenomen.

3.2 Normatieve ruimtevraag en -aanbod

Op basis van de onderwijscapaciteiten uit de BVO certificaten die de gemeente Teylingen voor de scholen in Sassenheim heeft laten opstellen, de leerlingenprognoses van Pronexus en wettelijke normen voor het bepalen van de ruimtebehoefte is doorgerekend wat de ruimtevraag is op de scholen in het dorp Sassenheim. Met het dalen of stijgen van het aantal leerlingen daalt of stijgt ook de ruimtebehoefte op de scholen. Dit heeft een direct gevolg voor de bekostiging die scholen ontvangen.

In onderstaande tabellen is voor Sassenheim de formele leegstand dan wel het overschot over de periode 2017 tot en met 2027 in beeld gebracht.

Sassenheim											
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
aantal leerlingen	1.274	1.270	1.255	1.245	1.249	1.245	1.239	1.253	1.258	1.260	1.265
ruimtebehoefte (incl. weging)	7.617	7.597	7.521	7.471	7.491	7.471	7.441	7.511	7.536	7.546	7.571
capaciteit permanent	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457
overschot (+) / tekort (-)	-160	-140	-64	-14	-34	-14	16	-54	-79	-89	-114

Op kernniveau is te concluderen dat er een blijvend tekort is aan ruimte in Sassenheim. Hierbij moet opgemerkt worden dat in bovenstaande berekening geen rekening is gehouden met de noodlokalen bij De Startbaan en De Rank en dat ook geen rekening is gehouden met de capaciteit van de Diligence. Wanneer dit wordt meegenomen in de berekening, is het tekort opgelost.

In navolgende tabel is af te lezen wat het ruimteoverschot dan wel -tekort is, wanneer ook de capaciteit van het gebouw aan de Diligence wordt meegerekend:

Sassenheim, incl. locatie Diligence											
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
aantal leerlingen	9.541	9.546	9.536	9.516	9.506	9.516	9.526	9.500	9.490	9.485	9.475
ruimtebehoefte (incl. weging)	7.617	7.597	7.521	7.471	7.491	7.471	7.441	7.511	7.536	7.546	7.571
capaciteit permanent	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457	7.457
capaciteit Diligence	963	963	963	963	963	963	963	963	963	963	963
capaciteit totaal	8.420	8.420	8.420	8.420	8.420	8.420	8.420	8.420	8.420	8.420	8.420
overschot (+) / tekort (-)	803	824	899	949	929	949	979	909	884	874	849

Op dit moment maakt Het Bolwerk gebruik van het gebouw aan de Diligence. OBODB is met de gemeente een gebruik van drie van de zes lokalen overeengekomen tot en met schooljaar 2018/2019. Bovenstaande capaciteitsgegevens van Het Bolwerk omvatten echter het hele gebouw. De omvang van de daadwerkelijk te gebruiken onderwijscapaciteit in Sassenheim ligt dus genuanceerder.

Sassenheim is onder te verdelen in vier kwadranten: West, Noord, Centrum/Oost en Zuid. Deze kwadranten worden gescheiden door de Hoofdstraat/Parklaan en Zandslootkade. Zie ook de scholenkaart in het begin van dit hoofdstuk.

3.2.1 Sassenheim West

In het kwadrant West bevinden zich op dit moment twee basisscholen: De Startbaan van Sophia en een dislocatie van Het Bolwerk in het gebouw aan de Diligence. Laatstgenoemde is een tijdelijke oplossing tot en met schooljaar 2018/2019.

De Startbaan is gevestigd in een gebouw uit 1988 en heeft een gering tekort aan permanente capaciteit. Dit wordt opgelost door het gebruik van een noodvoorziening met een capaciteit van in totaal 133 m² bruto vloeroppervlakte (bvo). Formeel is er sprake van een overschot.

De Startbaan											
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
aantal leerlingen	170	172	170	170	171	170	169	171	172	172	173
ruimtebehoefte (incl. weging)	1.055	1.065	1.055	1.055	1.060	1.055	1.050	1.060	1.065	1.065	1.070
capaciteit permanent	1.046	1.046	1.046	1.046	1.046	1.046	1.046	1.046	1.046	1.046	1.046
overschot (+) / tekort (-)	-9	-19	-9	-9	-14	-9	-4	-14	-19	-19	-24

Het gebouw aan de Diligence heeft een capaciteit van 963 m². op dit moment gebruikt Het Bolwerk drie lokalen in dit gebouw. Het gebouw beschikt over een totaal van zes lokalen.

3.2.2 Sassenheim Noord

In het kwadrant Noord staan twee scholen, De Overplaats van Sophia en De Rank van PCPO.

De Overplaats is gevestigd in een gebouw uit 1984 dat in 2010 volledig is gerenoveerd. De Overplaats heeft een permanente capaciteit van 1.449 m² bvo. Daarnaast is er een ruimte voor BSO van 44 m² bvo. De Overplaats heeft te maken met een formeel overschot in van 157 m² bvo in 2027.

De Overplaats											
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
aantal leerlingen	219	221	217	214	215	214	213	215	216	216	217
ruimtebehoefte (incl. weging)	1.302	1.312	1.292	1.276	1.281	1.276	1.271	1.281	1.286	1.286	1.292
capaciteit permanent	1.449	1.449	1.449	1.449	1.449	1.449	1.449	1.449	1.449	1.449	1.449
overschot (+) / tekort (-)	147	137	157	173	168	173	178	168	163	163	157

De Rank is gevestigd in een gebouw uit 2002 en heeft een permanente capaciteit van 1.118 m² bvo. In het gebouw is ook een BSO/KDV met een capaciteit van 191 m² bvo. Op het terrein van de school staat ook nog een noodlokaal van 69 m² bvo. Op basis van de permante capaciteit is er nu een formele leegstand van 187 m² bvo die oploopt naar 172 m² bvo in 2027. Het noodlokaal is op basis van de normatieve ruimtebehoefte niet meer nodig. Op 1 oktober 2016 was sprake van een schoolgewicht van 5. Dit gewicht is aangehouden in onderstaande berekeningen.

De Rank											
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
aantal leerlingen	144	158	151	145	145	145	144	146	146	147	147
ruimtebehoefte (incl. weging)	931	1.002	967	936	936	936	931	941	941	946	946
capaciteit permanent	1.118	1.118	1.118	1.118	1.118	1.118	1.118	1.118	1.118	1.118	1.118
overschot (+) / tekort (-)	187	116	151	182	182	182	187	177	177	172	172

3.2.3 Sassenheim Centrum/Oost

In Sassenheim Centrum/Oost staan twee scholen, namelijk De Springplank van Sophia en Het Bolwerk van OBODB.

De Springplank is gehuisvest in een gebouw van 1971 en is in 2015 volledig gerenoveerd. Het gebouw heeft een capaciteit van 1.467 m² bvo. Op dit moment is er sprake van een gering tekort aan capaciteit. Op korte termijn ontstaat formele leegstand, tot 134 m² bvo in 2027. Op 1 oktober 2016 was sprake van een schoolgewicht van 1. Dit gewicht is aangehouden in onderstaande berekeningen.

De Springplank											
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
aantal leerlingen	253	237	229	222	222	222	221	223	224	224	225
ruimtebehoefte (incl. weging)	1.474	1.394	1.353	1.318	1.318	1.318	1.313	1.323	1.328	1.328	1.333
capaciteit permanent	1.467	1.467	1.467	1.467	1.467	1.467	1.467	1.467	1.467	1.467	1.467
overschot (+) / tekort (-)	-7	73	114	149	149	149	154	144	139	139	134

Het Bolwerk is gehuisvest in een gebouw van 1997 met een permanente capaciteit van 1.071 m² bvo. Er is sprake van een tekort van bijna 300 m² bvo dat oploopt naar een tekort van bijna 400 m² bvo. Tot en met het schooljaar 2018/2019 maakt Het Bolwerk gebruik van het gebouw aan de Diligence in het kwadrant West. Na 2018/2019 is er nog steeds sprake van een tekort. Hiervoor moet een permanente oplossing worden gezocht.

Het Bolwerk											
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
aantal leerlingen	239	236	240	244	245	244	243	246	247	248	249
ruimtebehoefte (incl. weging)	1.402	1.387	1.407	1.427	1.432	1.427	1.422	1.437	1.442	1.447	1.452
capaciteit permanent	1.071	1.071	1.071	1.071	1.071	1.071	1.071	1.071	1.071	1.071	1.071
overschot (+) / tekort (-)	-331	-316	-336	-356	-361	-356	-351	-366	-371	-376	-381

3.2.4 Sassenheim Zuid

In Sassenheim Zuid staat op dit moment één school, De Kinderburg van Sophia. De Kinderburg is gehuisvest in een gebouw uit 1980. Het gebouw heeft een capaciteit van 1.306 m² bvo. Er is sprake van een structureel tekort aan ruimte op deze school. Op dit moment wordt dat in pandig opgelost.

De Kinderburg											
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
aantal leerlingen	249	246	248	250	251	250	249	252	253	253	254
ruimtebehoefte (incl. weging)	1.452	1.437	1.447	1.458	1.463	1.458	1.452	1.468	1.473	1.473	1.478
capaciteit permanent	1.306	1.306	1.306	1.306	1.306	1.306	1.306	1.306	1.306	1.306	1.306
overschot (+) / tekort (-)	-146	-131	-141	-152	-157	-152	-146	-162	-167	-167	-172

3.3 Resumé

- In Sassenheim is sprake van een formeel ruimtetekort, ook op termijn.
- Het tekort tekent zich met name af op Het Bolwerk en De Kinderburg.
- Momenteel wordt echter gebruik gemaakt van een aantal noodlokalen en een dislocatie. Wanneer deze ruimte mee wordt gerekend is er geen sprake meer van een tekort. De dislocatie aan de Diligence is echter tot en met 2018/2019 beschikbaar. Daarna is er opnieuw sprake van een tekort.

4 Visies schoolbesturen en gemeente

4.1 Sophia/PCPO

Sophia/PCPO wil in alle kwadranten in Sassenheim onderwijs aan kunnen bieden. Het bestuur is voornemens om de scholen De Kinderburg en De Rank te laten fuseren en bij voorkeur te laten huisvesten op de huidige locatie van De Kinderburg.

In kwadrant West bevinden zich momenteel twee basisscholen: De Startbaan en de dislocatie van Het Bolwerk. De Startbaan kende de afgelopen jaren een teruglopend leerlingenaantal en is niet blij met de vestiging van Het Bolwerk in nabijheid van de school. Eerder is hier een vestiging van De Rank van PCPO vertrokken. Het bestuur vraagt zich af of er wel plek is voor twee scholen in het kwadrant.

4.2 OBODB

De afgelopen jaren was de groei van het aantal leerlingen op Het Bolwerk groter dan verwacht. Ook voor de komende jaren verwacht OBODB geen krimp. Het bestuur zoekt naar een permanente huisvestingsoplossing, om ook na de gebruikstermijn van de dislocatie aan de Diligence haar doelgroep goed te kunnen huisvesten. Bij voorkeur ziet OBODB dit gebeuren op een centraal in Sassenheim gelegen unilocatie.

Wanneer dit niet haalbaar is, gaat de voorkeur van het bestuur uit naar een centraal gelegen (hoofd)locatie en een locatie in West, waar nu ook een groot deel van haar leerlingen vandaan komt.

4.3 Gemeente Teylingen

De gemeente ziet bij voorkeur een goede spreiding van onderwijs volgens de verdeling in kwadranten. De huisvesting van de fusieschool De Kinderburg-De Rank op de locatie De Kinderburg past in dit beeld. Daarnaast wil de gemeente zo efficiënt mogelijk gebruik maken van de bestaande onderwijscapaciteit in het dorp.

De gemeente ziet de vestiging van Het Bolwerk in op de locatie Diligence specifiek als tijdelijke oplossing. Een ruimtelijke oplossing van Het Bolwerk zal elders moeten plaatsvinden.

De gemeente ziet bij voorkeur een integrale aanpak.

Uit te werken vraagstukken

- Wat zijn de mogelijkheden voor huisvesting van de fusieschool De Kinderburg-De Rank op de locatie van De Kinderburg?
- Wat zijn de mogelijkheden voor permanente huisvesting voor het ruimtetekort van Het Bolwerk?
- Hoe kunnen beide vraagstukken integraal worden aangepakt?

5 Scenario-ontwikkeling

In dit hoofdstuk worden de vraagstukken uit het vorige hoofdstuk uitgewerkt.

5.1 Huisvestingsmogelijkheden fusieschool De Kinderburg-De Rank

Alle partijen zijn het eens over huisvesting van De Kinderburg en de Rank op locatie De Kinderburg. Tijdens de bouw is er ruimte nodig om de kinderen van De Kinderburg onder te brengen.

Op basis van het aantal leerlingen heeft De Kinderburg recht op ongeveer 1.450 m² bvo. In het gebouw van De Rank is sprake van een beperkte leegstand (circa 250 m² bvo). In het gebouw aan de Diligence is ook sprake van leegstand (door Het Bolwerk zijn drie van de zes lokalen in gebruik). Echter heeft Het Bolwerk inmiddels bij de gemeente een verzoek tot uitbreiding van de capaciteit gedaan. Dit verzoek is door de gemeente afgewezen. De leegstand in deze gebouwen samen is sowieso onvoldoende om alle leerlingen van De Kinderburg gedurende een jaar op te vangen. De optie om de kinderen van De Kinderburg in deze leegstand te huisvesten valt daarom af.

Een alternatief is het verkennen van de mogelijkheden voor het realiseren van de nieuwe school op een ander deel van de kavel, zodat het bestaande gebouw deels of geheel kan blijven staan tijdens de bouw. Het bouwvlak binnen het bestemmingsplan is een bijna rechthoekig vlak rondom de huidige gebouwcontouren (zie afgebeelde uitsnede uit het bestemmingsplan). Er is onvoldoende ruimte om binnen het bouwvlak te bouwen. Er is daarmee geen mogelijkheid om het hele gebouw te laten staan tijdens de bouw van de nieuwe school.

Het is te overwegen of een deel van de huidige school afgebroken kan worden zodat het nieuwe gebouw gerealiseerd kan worden. Dit is echter geen ideale situatie (bouwactiviteiten versus schoolactiviteiten: geluid, veiligheid, etc.). Deze optie vergt nader onderzoek.

Wanneer ook laatstgenoemde optie niet mogelijk blijkt, is het nodig elders huisvesting te vinden voor De Kinderburg. Dat kan middels tijdelijke huisvesting in een ander gebouw. Mogelijk biedt het voormalig schoolgebouw waar ook de Volksuniversiteit ruimte om de school te huisvesten om zo het tekort op te lossen, dan wel middels het plaatsen van noodhuisvesting op een nader te bepalen plek in Sassenheim. Nadere informatie van de gemeente is hiervoor benodigd.

Op het Rijnlands Lyceum in Sassenheim is geen capaciteit beschikbaar. Eventuele tijdelijke huisvesting voor De Kinderburg is hier dan ook niet mogelijk.

5.2 Huisvestingsmogelijkheden Het Bolwerk

Met betrekking tot de permanente huisvesting van Het Bolwerk zijn er meerdere scenario's te schetsen:

- De uitbreiding van de hoofdlocatie.
- Een permanente oplossing middels een dislocatie.
- Een verplaatsing van de school naar het vrijkomende gebouw van De Rank.

De uitbreiding van de hoofdlocatie

Het bestemmingsplan ter plaatse van de hoofdlocatie biedt met het oog op de geringe omvang van de kavel en een globale verkenning van het bestemmingsplan op het eerste gezicht beperkt mogelijkheden voor uitbreiding (zie de uitsnede uit het bestemmingsplan hiernaast). Het maximum bebouwingspercentage van de kavel bedraagt 40%. Formeel zou er nu circa 110 m² uitbreidingsmogelijkheid zijn. De maximum bouwhoogte bedraagt zes meter. Het toepassen van een tweede laag op het gebouw is niet mogelijk. Nader onderzocht moet worden hoe binnen de contouren van het bestaande bestemmingsplan een uitbreiding van het gebouw aan de Menneweg kan worden gerealiseerd. Mogelijk kan dit gerealiseerd worden via aanwijzing op een kruimellijst.

Een permanente oplossing middels een dislocatie

Voor het bestuur is het behoud van een locatie in West, naast de hoofdlocatie in het midden van Sassenheim, een optie. Het gebouw aan de Diligence is verouderd en zou moeten worden aangepakt. De gemeente ziet geen oplossing in het behoud van de Diligence als onderwijslocatie. Deze oplossing is ook niet wenselijk voor Sophia-PCPO. Als alternatief zou, na het vertrek van De Rank, de dislocatie van Het Bolwerk op het gebouw aan de Sint Antoniuslaan kunnen worden gevestigd. OBODB ziet hierin geen oplossing: er is het nadeel van hebben van twee locaties, maar niet het voordeel van spreiding over het dorp. Het Bolwerk en De Rank zijn op korte afstand (hemelsbreed op circa 250 meter) van elkaar gelegen.

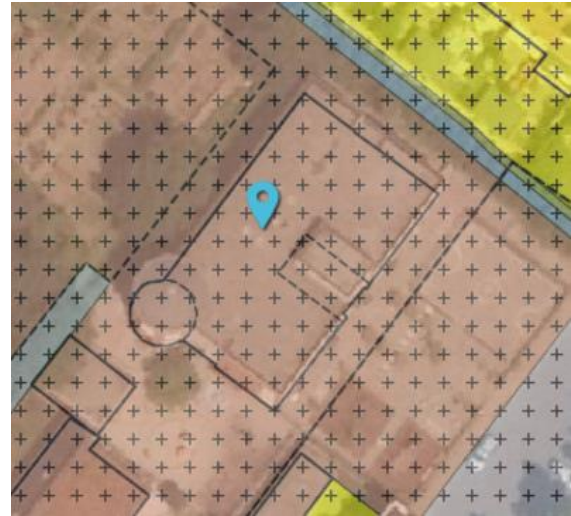
Een permanente oplossing middels verhuizing naar De Rank

Een alternatief is het verhuizen van de hoofd- en dislocatie van Het Bolwerk naar het vrijkomende gebouw van De Rank aan de Sint Antoniuslaan. Op deze manier ontstaat er een unilocatie voor De Bolwerk, centraal in Sassenheim.

De permanente onderwijscapaciteit op De Rank bedraagt op dit moment 1.118 m² bvo. Daarnaast is er nog een noodlokaal van 69 m² bvo. De BSO/KDV maakt gebruik van eigen ruimten in het permanente gebouw met een bvo van 191 m².

Om het gebouw geschikt te maken voor permanente huisvesting voor Het Bolwerk is er ook permanente uitbreiding nodig. Permanent beschikt het gebouw over circa 1.310 m² bvo, inclusief de ruimten die nu voor BSO/KDV zijn bestemd. Om aan de ruimtevraag te voldoen is uitbreiding noodzakelijk. Eén van de mogelijkheden is het permanent maken het noodlokaal en het fysiek te verbinden met het hoofdgebouw.

Op de hiernaast afgebeelde uitsnede uit het bestemmingsplan zijn het hoofdgebouw (met blauwe marker) en het noodgebouw (rechthoek linksonder) afgebeeld. Het bouwvlak komt ongeveer overeen met de huidige gebouwcontouren. De maximum bouwhoogte ter plaatse van het permanente gebouw bedraagt 7,5 meter. De bouwhoogte ter plaatse van de noodlokalen bedraagt 3 meter. Een uitbreiding binnen de huidige gebouwcontouren is daarmee niet mogelijk. Vanwege de uitvoering van het onderwijs is het wenselijk om een uitbreiding van de onderwijscapaciteit aan het gebouw te koppelen. Het bestemmingsplan biedt op basis van deze globale verkenning beperkt mogelijkheden voor het uitbreiden van het gebouw van De Rank. Nader onderzocht moet worden hoe binnen de contouren van het bestaande bestemmingsplan een uitbreiding van het gebouw aan de St. Antoniuslaan kan worden gerealiseerd.

Ook kunnen de mogelijkheden voor een inpandige verbouwing nader worden onderzocht. Op dit moment is er een vide in het gebouw. Is het gebouw dusdanig te verbouwen/anders in te delen dat er meer vierkante meters voor onderwijs kunnen worden benut?

Algemene afwijkingsregels bestemmingsplannen Teylingen

In het bestemmingsplan Sassenheim-Centrum zijn de algemene afwijkingsregels voor het bestemmingsplan verwoord. Hierin staat dat in sommige gevallen het bevoegd gezag een omgevingsvergunning kan verlenen op basis van afwijkingsregels. De overschrijdingen mogen in dat geval echter ten hoogste 3 meter bedragen en het bouwvlak mag met ten hoogste met 10% worden vergroot. Een combinatie van een inpandige verbouwing en een uitbreiding via de afwijkingsregels kan mogelijk op deze manier voldoende vierkante meters creëren om aan de ruimtebehoefte te voldoen.

De uitbreidingen van de vierkante meters ten behoeve van een unilocatie voor Het Bolwerk in een van de huidige schoolgebouwen in het centrum van Sassenheim (Menneweg of St. Antonius) moeten nader worden onderzocht. Naast de ruimtelijke inpassing speelt dat een aanpassing van het gebouw ook moet leiden tot functionele en technische passende huisvesting voor Het Bolwerk.

Indien een unilocatie van Het Bolwerk in een van beide gebouwen (aan de Sint Antoniuslaan of Menneweg) ruimtelijk, functioneel en technisch mogelijk is, is dit voor alle partijen een optie. Het Bolwerk krijgt hiermee de gewenste centrale unilocatie en de verhuizing biedt De Startbaan mogelijkheden tot herstel van stabilisatie/herstel van haar leerlingenaantal.

5.3 Uitwerking vraagstukken middels carrousel

Voor de integrale uitwerking van deze van deze ontwikkelingen zien wij een zogenaamde carrousel, een stappenplan van volgtijdelijke acties waardoor de verschuiving van scholen plaats kan vinden. In onderstaande tabel zijn deze stappen in tijd weggezet.

Carrousel Sassenheim - stappenplan		
Stap	Periode	Uitwerking
1	2018	Onderzoek mogelijkheden tijdelijke huisvesting op De Kinderburg
2	2020	Realiseren tijdelijke huisvesting De Kinderburg
3	2020-2021	Realiseren nieuwbouw fusieschool De Kinderburg/De Rank
4	2019-2021	Verlengen tijdelijke huisvesting Het Bolwerk op locatie Diligence
5	2019-2021	Realiseren unilocatie in het centrum (St. Antonius/Menneweg) voor Het Bolwerk
6	2021 e.v.	Herbestemmen leegkomende gebouwen

Hieronder worden de stappen verder toegelicht en uitgewerkt:

Stap 1

Om op de locatie Kinderburg een nieuwe school te realiseren voor de fusieschool Kinderburg/De Rank is het noodzakelijk om gedurende een jaar tijdelijke huisvesting te realiseren voor De Kinderburg.

Het onderzoek naar de tijdelijke huisvesting van de Kinderburg moet in 2018 uitgevoerd worden.

Stap 2

De uitkomst van het onderzoek naar tijdelijke huisvesting is bepalend voor de vervolgstap. De volgende stap is het realiseren van deze tijdelijke huisvesting. De tijdelijke huisvesting moet gerealiseerd zijn voordat gestart wordt met de bouw van de nieuwe huisvesting van de fusieschool.

Stap 3

In maart 2018 wordt de gemeenteraad van Teylingen gevraagd om in te stemmen met het verlenen van een voorbereidingskrediet voor de nieuwbouw (en tijdelijke huisvesting) van de fusieschool Kinderburg-De Rank. Nadat dit krediet is verleend (en bepaald is wie de bouwheer is) kan gestart worden met de voorbereiding van de nieuwbouw. Voor de voorbereiding en bouw (binnen bestemmingsplan) is twee jaar nodig. Dit kan uitgevoerd worden in de jaren 2019-2021, waarbij de daadwerkelijke bouw in 2020 start.

Naar verwachting zullen er ongeveer 400 leerlingen op de fusieschool zijn. Hierbij past een normatieve ruimtebehoefte van ruim 2.200 m² bvo.

Stap 4

Het voorstel is om permanente huisvesting te realiseren voor Het Bolwerk op een unilocatie in het centrum van Sassenheim. Een van de bestaande schoolgebouwen (Menneweg of St. Antoniuslaan) zal hiervoor moeten worden aangepast en uitgebreid. Hiervoor is het noodzakelijk dat Het Bolwerk tot die tijd gebruik kan maken van het gebouw aan de Diligence. De huidige afspraak voor dit gebouw geldt tot en met het schooljaar 2018/2019. Dit betekent dat deze afspraak verlengd moet worden tot en met het schooljaar 2020/2021.

Stap 5

Om Het Bolwerk volledig onder te brengen in een van de bestaande schoolgebouwen in het centrum van Sassenheim is een uitbreiding noodzakelijk. Een mogelijke uitbreiding moet getoetst worden aan het bestemmingsplan. Nader moet worden onderzocht op

welke manier binnen de contouren van het bestemmingsplan – eventueel via de algemene afwijkingsregels of aanwijzing op een kruimellijst – een uitbreiding mogelijk kan worden gemaakt. De gemeente heeft aangegeven in principe mee te willen werken aan de uitbreiding van een schoolgebouw. Het voorstel is om hier dan in 2019 direct mee te starten. De daadwerkelijke uitvoering is afhankelijk van de uitbreidingsmogelijkheden op de genoemde centrumlocaties. Voor de locatie St. Antoniuslaan geldt daarnaast dat gestart kan worden met het aanpassen en uitbreiden van het gebouw nadat de fusieschool De Kinderburg-De Rank haar intrek neemt in het nieuwe gebouw (naar verwachting 2020/2021). Eind 2021 kan dan ook Het Bolwerk een aangepast schoolgebouw in gebruik nemen. Bij geschiktheid van de locatie aan de Menneweg kan dat mogelijk eerder.

Het is dit hoofdstuk beschreven stappenplan houdt geen rekening met de situatie op korte termijn. Op korte termijn ervaart OBODB een ruimtetekort voor Het Bolwerk. Dit heeft te maken met een groeiende instroom in de onderbouw. Volgens bovenstaand stappenplan is er pas in 2021 sprake van een permanente oplossing voor basisschool Het Bolwerk. Uitbreiding van de capaciteit op korte termijn acht OBODB zeer wenselijk. Het bestuur is hierover in overleg met de gemeente.

Stap 6

Nadat de carrousel volgens bovenstaand stappenplan is afgerond, zijn er een of meerdere schoolgebouwen die naar verwachting niet meer nodig voor onderwijs. Deze gebouwen vallen dan terug aan de gemeente Teylingen.

6 Spreidingsplan Sassenheim

In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste conclusies uit voorgaande analyse en aanbevelingen voor het spreidingsplan voor Sassenheim weergegeven.

6.1 Conclusies

De scholen in Sassenheim kenden een dalend aantal leerlingen in de periode 2011-2017. Niet op alle scholen is er sprake geweest van een daling, deze heeft met name plaatsgevonden bij De Rank en De Startbaan. De andere scholen kennen juist een stabilisatie of groei. Op bestuursniveau is het deelnamepercentage van PCPO afgenomen. Het deelnamepercentage van OBODB en Sophia nam in deze periode toe. De komende jaren treedt naar verwachting een stabilisatie van het leerlingenaantal op.

De scholen betrekken met name kinderen uit de gemeente Teylingen en met name uit de kern Sassenheim zelf (minimaal ca. 90%). Op de meeste scholen komen kinderen uit het kwadrant waar de school staat. Het Bolwerk en De Rank vormen hierop een uitzondering, beide scholen trekken uit een groter deel van het dorp leerlingen.

Op kernniveau is er in Sassenheim sprake van een formeel ruimtetekort, nu en op termijn. Dit tekort wordt momenteel opgevangen door middel van een aantal noodlokalen en het voormalige schoolgebouw van de dislocatie van De Rank. Het Bolwerk van OBODB lost met een dislocatie haar ruimteoverschot op deze locatie op, waar ze tijdelijk gebruik van kan maken. Een permanente oplossing is nodig. Voor de toekomstige fusieschool De Rank-De Kinderburg van Sophia-PCPO is permanente huisvesting nodig op bij voorkeur de locatie van De Kinderburg.

Op basis van voorgaande analyse gaat de voorkeur uit naar een situatie waarin eerst maatregelen worden getroffen voor permanente huisvesting De Rank-De Kinderburg. Een definitieve oplossing van het ruimtetekort op Het Bolwerk vindt bij voorkeur plaats op een unilocatie in het centrum van Sassenheim; in het schoolgebouw aan de St. Antoniuslaan of in het schoolgebouw aan de Menneweg.

6.2 Aanbevelingen spreidingsplan

Om bovenstaande spreiding uit te voeren bevelen we de uitvoering van de carrousel zoals deze is verwoord in het voorgaande hoofdstuk aan. Door middel van deze herpositionering van scholen wordt aan de wensen van besturen en gemeente voldaan; een goede spreiding van onderwijs over de kwadranten, een centrale unilocatie voor het openbaar onderwijs en een spreiding van het PC/RK-onderwijs over alle kwadranten.

Een aantal randvoorwaardelijke zaken vergen aandacht bij de uitvoering van de carrousel:

- De mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting voor de kinderen van De Kinderburg.
- De mogelijkheden voor uitbreiding van de onderwijscapaciteit van het schoolgebouw aan de Sint Antoniuslaan, dan wel van het schoolgebouw aan de Menneweg.
- De mogelijkheden en gevolgen van het weghalen van kindvoorzieningen (KDV/BSO) in De Rank t.b.v. de onderwijscapaciteit.
- Het verlengen van de huisvesting van de dislocatie van Het Bolwerk aan de Diligence.
- De mogelijke effecten van de carrousel op de leerlingenstromen in Sassenheim.

7 Bijlagen

Bijlage 1: leerlingentellingen 2011-2017

Bijlage 2: herkomst leerlingen

Bijlage 3: voedingsgebieden scholen

Bijlage 4: leerlingenprognoses 2018-2027

Bijlage 1: leerlingentellingen 2011-2017

In onderstaande tabel zijn de leerlingentellingen in de periode 2011-2017 van de scholen in het regulier basisonderwijs in Sassenheim weergegeven.

Leerlingentellingen basisonderwijs gemeente Teylingen 2011-2017													
nr best.	naam bestuur	brin	naam school	woonplaats	den.	soort	tellingen						
							2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
40967	Sophia Stichting	10PW00	De Overplaats	SASSENHEIM	rk	bo	225	222	223	233	234	232	219
40967	Sophia Stichting	11ER00	De Springplank	SASSENHEIM	rk	bo	257	256	256	250	253	257	253
40967	Sophia Stichting	11QW00	De Kinderburg	SASSENHEIM	rk	bo	230	234	244	243	237	245	249
40967	Sophia Stichting	21QV00	De Startbaan	SASSENHEIM	rk	bo	209	200	193	189	180	176	170
subtotaal Sophia							921	912	916	915	904	910	891
41362	St. OBO Duin- en Bollenstreek	05YE00	Het Bolwerk	SASSENHEIM	obo	bo	191	180	173	201	225	230	239
41366	PCPO Duin- en Bollenstreek	10EO00	De Rank	SASSENHEIM	pc	bo	336	326	302	276	245	174	144
Totaal Sassenheim							1.448	1.418	1.391	1.392	1.374	1.314	1.274

Bijlage 2: herkomst leerlingen

Deze bijlage is separaat toegevoegd en maakt onlosmakelijk onderdeel uit van dit rapport.
In de bijlage is voor 2016 per school in de gemeente Teylingen de herkomst van de leerlingen naar postcode en gemeente weergegeven.

Bijlage 3: voedingsgebieden scholen

Deze bijlage is separaat toegevoegd en maakt onlosmakelijk onderdeel uit van dit rapport. In de bijlage is voor 2016 per school in de Sassenheim de herkomst van de leerlingen op basis van de cijfers en letters van de postcodes van de leerlingen op kaart weergegeven. Opmerking: het programma waarmee de kaarten zijn gemaakt kent een maximum van 250 postcodes. Voor scholen met meer dan 250 leerlingen zijn de aantallen zo gelijkmatig mogelijk aangepast naar de voorkomende postcodes.

Bijlage 4: leerlingenprognoses 2018-2027

Leerlingenprognoses Pronexus (2017) basisonderwijs gemeente Teylingen 2018-2027																
nr best.	naam bestuur	brin	naam school	woonplaats	den.	soort	prognoses									
							2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
40967	Sophia Stichting	10PW00	De Overplaats	SASSENHEIM	rk	bo	221	217	214	215	214	213	215	216	216	217
40967	Sophia Stichting	11ER00	De Springplank	SASSENHEIM	rk	bo	237	229	222	222	222	221	223	224	224	225
40967	Sophia Stichting	11QW00	De Kinderburg	SASSENHEIM	rk	bo	246	248	250	251	250	249	252	253	253	254
40967	Sophia Stichting	21QV00	De Startbaan	SASSENHEIM	rk	bo	172	170	170	171	170	169	171	172	172	173
subtotaal Sophia							876	864	856	859	856	852	861	865	865	869
41362	St. OBO Duin- en Bollenstreek	05YE00	Het Bolwerk	SASSENHEIM	obo	bo	236	240	244	245	244	243	246	247	248	249
41366	PCBO Duin- en Bollenstreek	10EO00	De Rank	SASSENHEIM	pc	bo	158	151	145	145	145	144	146	146	147	147
Totaal Sassenheim							1.270	1.255	1.245	1.249	1.245	1.239	1.253	1.258	1.260	1.265